

Funkcjonowanie pieczy zastępczej, placówek wsparcia dziennego oraz zakładów stacjonarnych pomocy społecznej w województwie mazowieckim w 2023 r.

29.07.2024 r.

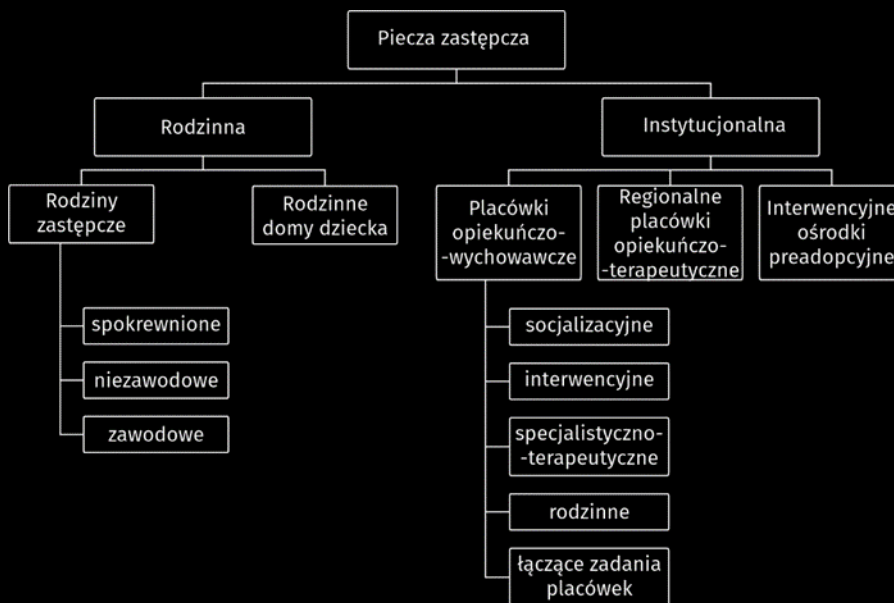
↑ **2,7%**

Wzrost liczby dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w porównaniu z 2022 r.

W województwie mazowieckim w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się liczba rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka. Więcej było placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej, zmniejszyła się natomiast liczba placówek wsparcia dziennego. Zwiększyła się liczba zakładów stacjonarnych pomocy społecznej.

System rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej zapewnia wychowanie dzieci i młodzieży pozbawionej całkowitego lub częściowego wsparcia ze strony rodziny naturalnej.

Formy pieczy zastępczej

Rodzinna piecznia zastępcza

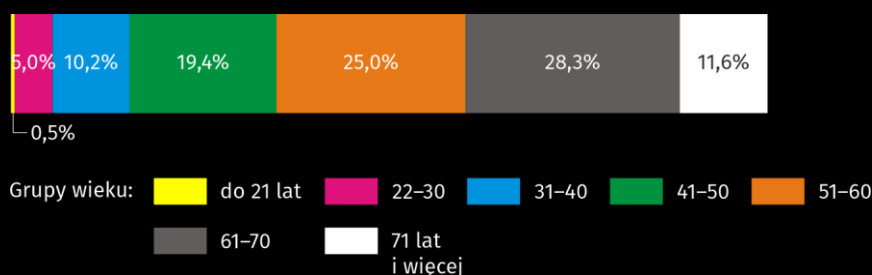
W województwie mazowieckim w końcu 2023 r. opiekę nad dziećmi sprawowały 4023 rodziny zastępcze (o 9 więcej niż w 2022 r.) i 79 rodzinnych domów dziecka (o 4 więcej w stosunku do 2022 r.). Placówki rodzinnej pieczy zastępczej stanowiły 11,1% wszystkich placówek tego typu w Polsce. Wśród rodzin zastępczych rodziny spokrewnione stanowiły 64,6%, rodziny niezawodowe – 31,1%, a rodziny zawodowe ogółem – 4,3%. Rodzinną pieczę zastępczą tworzyły 2024 małżeństwa oraz 2078 osób samotnych. Najczęściej pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej podejmowały się osoby w wieku 51–70 lat (2186 osób, tj. 53,3%), natomiast najrzadziej osoby do 21 roku życia (20 osób, tj. 0,5%).

Ponad 53% osób pełniących funkcję rodzinnej pieczy zastępczej było w grupie wiekowej 51–70 lat

Tablica 1. Rodzinna piecza zastępcza
Stan w dniu 31 grudnia

Wyszczególnienie		Ogółem	W tym na wsi	Dzieci w rodzinach	
				razem	w tym dziewczęta
Rodzinna piecza zastępcza	2022	4089	1323	6083	2889
	2023	4102	1372	6249	3023
Rodziny zastępcze		4023	1342	5640	2710
spokrewnione		2600	787	3381	1634
niezawodowe		1251	452	1631	784
zawodowe		131	82	485	210
zawodowe specjalistyczne		17	7	32	16
zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego		24	14	111	66
Rodzinne domy dziecka		79	30	609	313

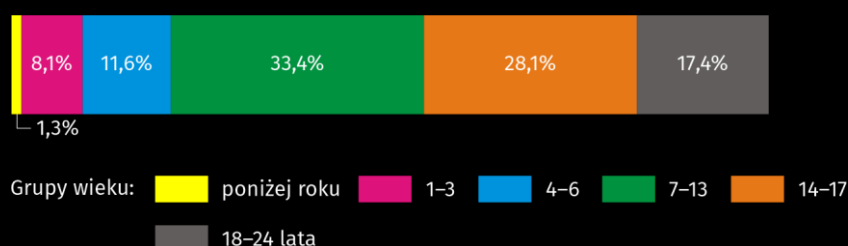
Wykres 1. Osoby prowadzące rodzinną pieczę zastępczą według grup wieku w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia

W rodzinnej pieczy zastępczej w ostatnim dniu roku przebywało 6249 dzieci (w tym 82,6% to osoby do 18 roku życia). Ich liczba w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 2,7%. Najliczniejszą grupę stanowili wychowankowie w wieku 7–13 oraz 14–17 lat (odpowiednio 33,4% i 28,1%). Spośród wszystkich osób objętych opieką, 632 posiadało orzeczenie o niepełnosprawności, a 304 było sierotami. Po raz pierwszy w swoim życiu do rodzinnej pieczy zastępczej trafiło 1096 dzieci.

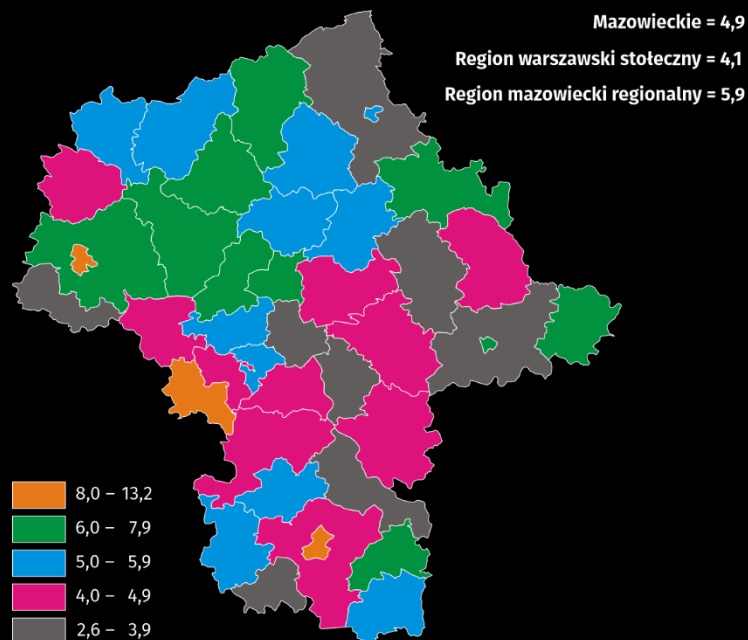
Wśród dzieci korzystających z rodzinnych form opieki, 632 posiadało orzeczenie o niepełnosprawności

Wykres 2. Struktura dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej według grup wieku w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia

Biorąc pod uwagę liczbę dzieci do 18 roku życia przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na 1000 dzieci w tym samym wieku, najwyższy wskaźnik odnotowano w powiecie żyrardowskim (13,2), a najniższy w powiatach gostynińskim i szymbarkim (po 2,6).

Mapa 1. Dzieci do 18 roku życia przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na 1000 dzieci w tym samym wieku w 2023 r.
Stan w dniu 31 grudnia

W ciągu 2023 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 872 dzieci do 18 roku życia, tj. o 11,9% więcej niż rok wcześniej, a 1/3 wychowanków zmieniła formę rodzinnej pieczy zastępczej. Wśród opuszczających rodzinną pieczę zastępczą było 501 pełnoletnich wychowanków, tj. o 0,4% mniej niż w 2022 r. Spośród nich 337 usamodzielniało się, w tym 288 założyło własne gospodarstwo domowe, a 12 powróciło do rodziny naturalnej lub krewnych.

Institutionalna piecza zastępcza

Na terenie województwa mazowieckiego w końcu 2023 r. funkcjonowało 140 placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego 139 placówek opiekuńczo-wychowawczych (więcej o 3 niż w 2022 r.) oraz 1 interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej stanowiły 10,6% wszystkich placówek tego typu w Polsce.

Wśród ogółu placówek opiekuńczo-wychowawczych przeważały placówki socjalizacyjne 68,3% oraz placówki rodzinne 19,4%.

Łączna liczba miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej wyniosła 1712 i przede wszystkim były to miejsca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (1692). Liczba placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej, jak i liczba miejsc w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się odpowiednio o 2,2% i o 3,6%.

Blisko 74% wszystkich miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, to miejsca w placówkach socjalizacyjnych

Tablica 2. Instytucjonalna piecza zastępcza według typu placówki
Stan w dniu 31 grudnia

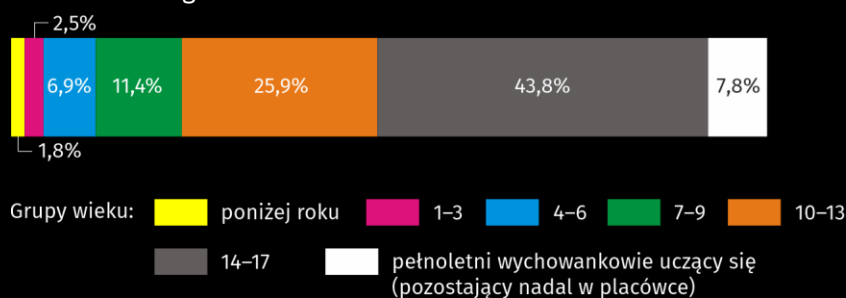
Wyszczególnienie	Placówki	Miejsca	Wychowankowie ^a		
			ogółem	w tym sieroty i półsieroty	
Instytucjonalna piecza zastępcza	2022	137	1653	1725	350
	2023	140	1712	1786	336
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	139	1692	1761	336	
socjalizacyjne	95	1251	1319	250	
interwencyjne	7	92	104	23	
specjalistyczno-terapeutyczne	3	59	64	7	
rodzinne	27	178	150	28	
inne ^b	7	112	124	28	
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	1	20	25	–	

a łącznie z uczniami przebywającymi w internatach, bursach szkolnych itp. b łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych.

W placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej, w ostatnim dniu roku, przebywało 1786 wychowanków, a w samych placówkach opiekuńczo-wychowawczych 1761. Wśród placówek opiekuńczo-wychowawczych najwięcej wychowanków – 74,9% przebywało w placówkach socjalizacyjnych, a najmniej – 3,6% w placówkach specjalistyczno-terapeutycznych. Podobnie jak w latach poprzednich, w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej, umieszczono więcej chłopców (948) niż dziewcząt (838).

Wykres 3. Struktura wychowanków placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej według grup wieku w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

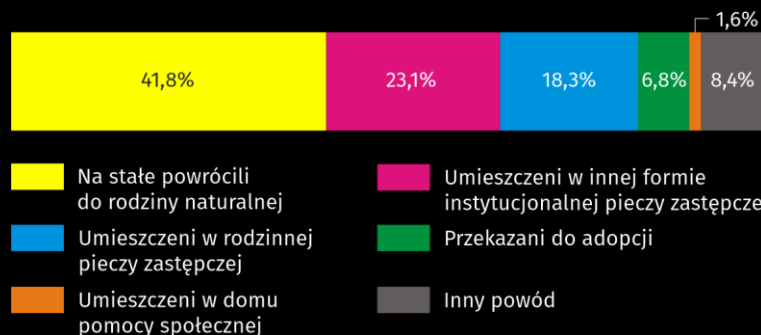

Najliczniejszą grupę (782 podopiecznych) stanowiły osoby w wieku 14–17 lat, a najmniej liczną (32 dzieci) najmłodsza grupa wiekowa poniżej 1 roku życia. W placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało również 140 pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę.

Najliczniejszą grupę wychowanków stanowiły dzieci w wieku 14–17 lat

Wśród wychowanków placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej – 81,2% posiadało oboje rodziców. Jedynie 2,8% dzieci było sierotami, a 16,0% półsierotami. Osoby z niepełnosprawnością stanowiły 13,8% wszystkich podopiecznych, a 14,4% chorujący przewlekłe, których choroba trwała sześć miesięcy lub dłużej.

Wykres 4. Struktura wychowanków do 18 roku życia według powodów opuszczenia placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2023 r.

W ciągu 2023 r. placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej opuściło z różnych powodów 546 wychowanków do 18 roku życia. Najwięcej z nich (41,8%) powróciło do rodzin naturalnych.

Wśród 199 pełnoletnich wychowanków, którzy w ciągu 2023 r. opuścili placówki, 124 założyło własne gospodarstwo domowe, a 59 powróciło do rodzin naturalnych.

Placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej w swojej działalności wspierane były pracą 152 wolontariuszy, spośród których 140 pracowało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Placówki wsparcia dziennego

W województwie mazowieckim w końcu 2023 r. opiekę dzienną zapewniało 236 placówek wsparcia dziennego (o 11 mniej niż w 2022 r.) prowadzonych w formie opiekuńczej, specjalistycznej, pracy podwórkowej lub w połączonych formach. Stanowiły one 7,9% wszystkich placówek wsparcia dziennego w całym kraju.

Placówki te dysponowały 6759 miejscami, w tym najwięcej (62,3%) znajdowało się w placówkach opiekuńczych. W ciągu 2023 r. z pomocy placówek wsparcia dziennego skorzystało 9151 podopiecznych, w tym 5525 (60,4% ogółu korzystających) z placówek opiekuńczych.

Ponad 62% wszystkich miejsc w placówkach wsparcia dziennego, to miejsca w placówkach opiekuńczych

Tablica 3. Placówki wsparcia dziennego według typu placówki
Stan w dniu 31 grudnia

Wyszczególnienie	Placówki	Miejsca	Korzystający		
			ogółem	w tym z niepełnością	
Ogółem	2022	247	7043	6392	301
	2023	236	6759	6285	322
Opiekuńcze	151	4209	3774	133	
Specjalistyczne	44	1199	1065	89	
Pracy podwórkowej	5	94	70	5	
W połączonych formach	36	1257	1376	95	

Osoby pracujące z dziećmi były wspierane przez 261 wolontariuszy w placówkach opiekuńczych, 138 – w specjalistycznych, 116 – w połączonych formach i 5 – w pracy podwórkowej.

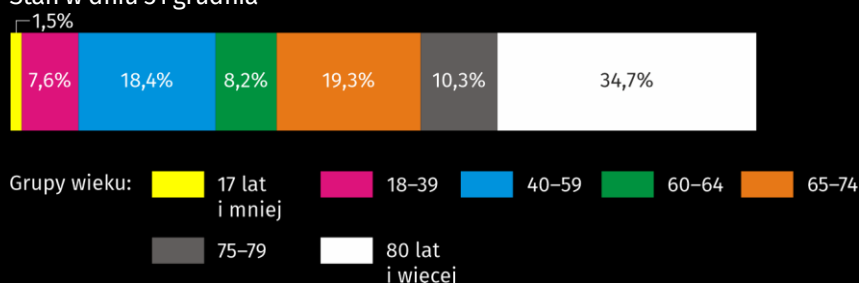
Stacjonarne zakłady pomocy społecznej

W województwie mazowieckim w końcu 2023 r. funkcjonowało 321 stacjonarnych zakładów pomocy społecznej (o 11 więcej niż w końcu 2022 r.) oraz 3 filie. Z ogólnej liczby zakładów 44,2% stanowiły placówki zapewniające całodobową opiekę osobom z niepełnosprawnością, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, działające na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub statutowej, 34,0% – domy pomocy społecznej, 14,3% – noclegownie i schroniska dla bezdomnych, 3,4% – domy dla matek, 0,9% – rodzinne domy pomocy i 2,8% – pozostałe niezaklasyfikowane do powyższych kategorii. Stacjonarne zakłady pomocy społecznej (łącznie z filiami) miały do dyspozycji 18904 miejsca (spadek w porównaniu z 2022 r. o 94, tj. o 0,5%). Podobnie, jak w latach poprzednich, domy pomocy społecznej posiadały największą liczbę miejsc (10060, tj. 53,2% ogółu).

W ciągu 2023 r. w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej przebywało 25280 mieszkańców

Wykres 5. Struktura mieszkańców stacjonarnych zakładów pomocy społecznej według grup wieku w 2023 r.

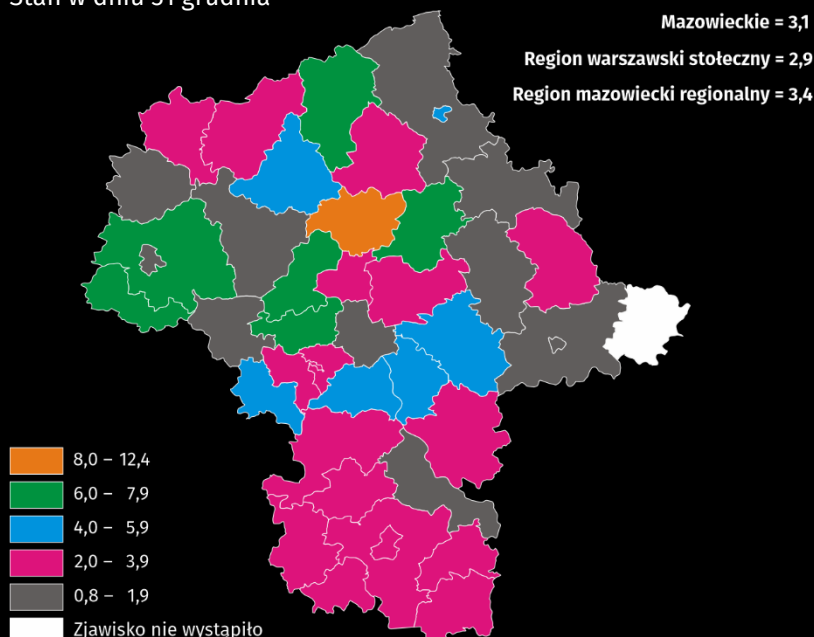
Stan w dniu 31 grudnia

Według stanu z końca roku, we wszystkich zakładach przebywało 17042 mieszkańców (o 1,6% więcej niż rok wcześniej), wśród których 55,4% stanowiły kobiety. Pod względem struktury według wieku, najliczniejszą grupę stanowiły osoby co najmniej 60 letnie – 72,5%, a najmniej liczna była grupa osób młodych (do 18 roku życia) stanowiąca 1,5% ogółu mieszkańców. Wśród pensjonariuszy stacjonarnych zakładów pomocy społecznej najwięcej z nich przebywało w placówkach dla osób w podeszłym wieku (7090 osób), a następnie w placówkach dla osób przewlekle psychicznie chorych (3032 osoby), najmniej zaś w placówkach dla osób niepełnosprawnych fizycznie (114 osób).

Mapa 2. Mieszkańcy stacjonarnych zakładów pomocy społecznej na 1000 ludności w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Wśród powiatów województwa mazowieckiego najwięcej mieszkańców przebywało w placówkach zlokalizowanych na terenie m.st. Warszawy i powiatu piaseczyńskiego, a najmniej w powiatach ostrowskim, białobrzeskim i sierpeckim. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców stacjonarnych zakładów pomocy społecznej na 1000 ludności, to wskaźnik ten był najwyższy w powiecie pułuskim (12,4), a najniższy w powiatach ostrowskim (0,8) i ostrołęckim (0,9). Warto zaznaczyć, że w powiecie łosickim nie odnotowano stacjonarnych zakładów pomocy społecznej.

Na umieszczenie w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej oczekiwało 1438 osób. Najwięcej z nich oczekiwało na miejsce w domach pomocy społecznej – 76,2% ogółu oczekujących. Większość mieszkańców, tj. 73,0% przynajmniej w części uczestniczyła w finansowaniu swojego pobytu, pokrywając koszty z dochodów własnych. Wśród nich zaledwie 13,8% pokrywało koszty w pełnej wysokości. Dla 19,2% mieszkańców pobyt w całości opłacała rodzina, a dla 6,4% gmina lub budżet państwa.

W ciągu 2023 r. w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej przebywało 25280 osób.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Warszawie

Dyrektor Agnieszka Ajdyn

Tel.: 22 464 23 15

Rozpowszechnianie:
Centrum Informacji Statystycznej

Marcin Kałuski

Tel.: 22 464 20 91

Obsługa mediów

Tel.: 22 464 20 91

e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

www.warszawa.stat.gov.pl

[@WARSZAWA_STAT](https://twitter.com/WARSZAWA_STAT)

[@UrządStatystycznywWarszawie](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywWarszawie)

[gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)

[głównyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/głównyurządstatystycznygus)

[głównyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/głównyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2022 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych -> Ochrona zdrowia, opieka społeczna i świadczenia na rzecz rodziny](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Dom pomocy społecznej](#)

[Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży](#)

[Placówka typu interwencyjnego](#)

[Placówka typu rodzinnego](#)

[Placówka typu socjalizacyjnego](#)

[Placówka typu specjalistyczno-terapeutycznego](#)

[Placówka łącząca zadania placówek](#)

[Placówka wsparcia dziennego](#)

[Rodzina zastępcza](#)

[Rodzinny dom pomocy](#)

